

Сертификациялық курс бағдарламасы Бағдарлама паспорты

Білім беру бағдарламасын әзірлеуші білім және ғылым ұйымының атауы	КеАҚ «Қарағанды Медицина университеті»
Қосымша білім беру түрі (біліктілікті арттыру/сертификаттау циклі/бейресми білім беру іс-шарасы)	Сертификациялық курс
Бағдарлама атауы	Патоморфология
Мамандықтың және (немесе) мамандандыру атауы (мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасына сәйкес)	Мамандықтар: Жоғары медициналық білімі бар жұмысшылардың мамандықтары Мамандандыру: Патоморфология
Білім беру бағдарламасының деңгейі (негізгі, орта, жоғары, мамандандырылған)	Негізгі
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	7
Білім беру бағдарламасының алдыңғы деңгейіне қойылатын талаптар	Жоғары медициналық білімі бар жұмысшылардың мамандықтары. Пәнаралық мамандандыру бойынша аттестаттау курсына 2014 жылдан кейін резидентурада оқытпай, интернатурадан өткен түлектерді қоспағанда, жоғары медициналық білімі бар қызметкерлер жіберіледі.
Бағдарламаның ұзақтығы кредитте (сағат)	30 кредит (900 ак.сағат)
Оқыту тілі	Орыс тілінде/Қазақ тілінде
Өткізу жері	Клиникалық базасы
Оқу форматы	Күндізгі-қашықтықтан
Мамандық бойынша берілген біліктілік (сертификаттау курсы)	Дәрігер-патоморфолог
Оқуды бітіргені туралы құжат (сертификаттау курсы туралы сертификат, біліктілікті арттыру туралы сертификат)	Сертификаттау курсының сертификаты қосымшамен бірге (транскрипт)
Сараптау ұйымының толық атауы	«Денсаулық сақтау» даярлау бағыты бойынша ОӘБ «Патологиялық анатомия және сот медициналық сараптама» комитеті ББТ хирургиялық сала бағдарламасы, 14.02.2024ж. № 2 хаттама.
Сараптамалық қорытындыны дайындау күні	12.02.2024ж.
Сараптама қорытындысының қолданылу мерзімі	3 жыл

Сертификаттау курсының бағдарламасын әзірлеуге арналған нормативтік сілтемелер:

- Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы «Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және формальды емес білім беру қағидаларын, денсаулық сақтау саласындағы қосымша және формальды емес білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ қосымша және формальды емес білім беру арқылы денсаулық сақтау саласындағы мамандар алған оқудың нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы».
- Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 30 қарашадағы № ҚР ДСМ-218/2020 «Денсаулық сақтау саласындағы мамандарды аттестациялауға жататын мамандықтар мен мамандандырудың тізбесін бекіту туралы» бұйрығы.
- Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 «Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырудың номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасын және біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» бұйрығы.

Әзірлеушілер туралы ақпарат:

Лауазымы	Т. А. Ә.	Байланыстар: e-mail
«КеАҚ Қарағанды медицина университеті» морфология кафедрасының профессоры медицина ғылымдарының докторы	Тусупбекова М. М:	M.Tusupbekova@qmu.kz
«КеАҚ Қарағанды медицина университеті» морфология кафедрасының қауымдастырылған профессоры, PhD	Стабаева Л.М.	Stabaeva@qmu.kz
«КеАҚ Қарағанды медицина университеті» морфология кафедрасының ассистент-профессоры	Костылева О.А.	Kostyleva@qmu.kz

СК ББ бағдарламасы КеАҚ ҚМУ резидентура және біліктілікті арттыру мектебі кеңесінің отырысында бекітілді.

Лауазымы, жұмыс орны, атағы (бар болса)	Т. А. Ә.	күні, № хаттама
Төрайымы	Ташкенбаева В.Б.	11.01.2024ж №1 хаттама

СК ББ сараптамалық бағалау «Денсаулық сақтау» даярлау бағыты бойынша ОӘБ «Патологиялық анатомия және сот медициналық сараптама» комитеті ББТ хирургиялық сала бағдарламасы комитеттің отырысында талқыланды.

Лауазымы, жұмыс орны, сарапшының атағы (бар болса)	Т. А. Ә.	Күні, хаттама №
Төрағасы	Осипов В.Д.	14.02.2024ж. № 2 хаттама

СК БББ сараптама актісі және талқылау хаттамасы қоса беріледі.

СК ББ бағдарламасы «Денсаулық сақтау» даярлау бағыты бойынша ОӘБ 2024 жылғы 18 наурыздағы отырысында бекітілді № 6 хаттама (ОӘБ сайтында орналастырылған).

Сертификаттау курс бағдарламасының паспорты

Бағдарламаның мақсаты

Ағзалар мен жүйелер патологиясын морфологиялық (макро- және микроскопиялық) диагностикалау әдістерін оқыту арқылы патологанатомиялық мамандарды даярлау; әр түрлі аурулардан қайтыс болғандардың мәйітін ашу; аутопсия нәтижелеріне клиникалық-патологиялық талдау жүргізу, патологиялық диагнозды тұжырымдау және құрылымдау; клиникалық-патологиялық талдау принциптеріне үйрету.

Бағдарламаның қысқаша сипаттамасы

Бағдарламаға жалпы патологиялық процестердің морфологиясы, мүшелер мен жүйелердің морфологиясы, сонымен қатар гистоөңдеу әдістері, сот-медициналық сараптама мәселелері, клиникалық және патологанатомиялық диагноздарды сараптау және салыстыру, ятрогения категориялары, дәрігер-патологанатомның жұмысында құқықтық- нормативтік базаны игеру, операциялық-биопсиялық материалдың микро сипаттамасы, гистологиялық қорытындының түрлері кіреді. Анатомиялық, гистологиялық, гистохимиялық және басқа фактілерді дұрыс түсіндіре білу емдеуші дәрігерлердің теориялық деңгейін арттыруға көмектеседі; құрылымдық (морфологиялық) өзгерістерді клиникалық бақылаулар мен симптомдармен салыстыру, қолданылатын емдеу әдістерінің тиімділігін бағалау, операциялық және биопсия материалын дұрыс бағалау, диагностика мен емдеу тактикасын бақылауға, сонымен қатар диагностикалық және емдік тактиканы оңтайландыруға мүмкіндік береді

Бағдарламаның негізгі элементтерін үйлестіру

№/п	Оқыту нәтижесі	Бағалау әдісі (ББ қосымшасына сәйкес БӨҚ)	оқыту әдісі
1	Осып ашудың әр түрлі түрін қолдана отырып мәйітке патоморфологиялық зерттеу жүргізеді. Ағзалар кешенін ашу/эвисцерациялаудың әртүрлі әдістерін қолдана отырып, мәйітті патоморфологиялық зерттеуді жүргізеді, гистологиялық, бактериялық, серологиялық, иммуногистохимиялық зерттеулер үшін мүшелердің бөліктерін алады, аутопсия материалын жинау ережелеріне сәйкес патологанатомиялық сараптама хаттамасын толтырады, мәйітті қарауды жүргізеді, тіркелген халықты тіркеу журналында қайтыс болғаны туралы медициналық анықтаманы толтырады.	Тестілеу, ситуациялық есептерді шешу, мұрағаттық материалды талдау (мәйітті патологиялық-анатомиялық зерттеу хаттамалары)	Дәрістер, практикалық сабақтар, семинарлар, тренингтер

2	Рубрификация ережелері бойынша патологанатомиялық диагнозды құрастырады. Құрылымдық өзгерістердің себептері мен механизмдерін, өлім себептерін, патологиялық процестерді, олардың даму динамикасын (морфогенезін), нәтижелерін, кешенді медициналық ақпараттық жүйелермен жұмыстарды (нәтижелерді енгізу) және тіркелген халық тізімін (өлім туралы медициналық куәлікті толтыру) қысқаша сипаттайды.	Тестілеу, ситуациялық есептерді шешу, мұрағаттық материалды талдау (мәйітті патологиялық-анатомиялық зерттеу хаттамалары)	Дәрістер, практикалық сабақтар, семинарлар, тренингтер
3	Мәйіттің сот-медициналық сараптамасының нәтижелерін түсіндіреді және оларды медицина қызметкерлеріне түсіндіреді	Тестілеу, ситуациялық есептерді шешу	Дәрістер, практикалық сабақтар, семинарлар, тренингтер
4	Операциялық және биопсия материалын кесудің, бекітудің және бағыттаудың негізгі әдістері туралы білімін көрсетеді.	Тестілеу, ситуациялық есептерді шешу	Дәрістер, практикалық сабақтар, семинарлар, тренингтер
5	Гистологиялық, гистохимиялық және иммуногистохимиялық зерттеулерге арналған хирургиялық және биопсиялық материалды кесуді жүзеге асырады, алынған кесінділерді белгілейді, мүшелердегі/тіндердегі макроскопиялық өзгерістерді түсіндіреді.	Тестілеу, ситуациялық есептерді шешу	Дәрістер, практикалық сабақтар, семинарлар, тренингтер
6	Гистологиялық кесінділердің микроскопиясын жүргізеді, микроскопия нәтижелерін интерпретациялайды және болжамды түрде бағалайды, гистологиялық қорытынды шығарады, күрделі медициналық ақпараттық жүйелермен жұмыс істейді (нәтижелерді енгізу)	Тестілеу, ситуациялық есептерді шешу	Дәрістер, практикалық сабақтар, семинарлар, тренингтер
7	Мәйіттің және тірі адамдардың ағзалары мен тіндерін сот-гистологиялық зерттеу нәтижелерін түсіндіреді.	Тестілеу, ситуациялық есептерді шешу	Дәрістер, практикалық сабақтар, семинарлар, тренингтер

Сертификаттау курсының бағдарламасын іске асыру жоспары

№	Тақырыптың/бөлімнің/пәннің атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		деріс	семинар	тренинг	әзірлеушінің қалауы бойынша оқытудың	СӨЖ	
1.	Жалпы патологиялық процестердің патоморфологиясы Модулі	47	50	27	76	100	300сағат
1.1	Патоморфология, оның мазмұны, мақсаты мен міндеттері. Патоморфологияның зерттеу әдістері мен объектілері.	3	2	2	1	4	Жағдайлық мәселені шешу, патологиялық анатомияның зерттеу әдістері мен объектілерін сипаттайтын блок-схеманы құрастырыңыз.
1.2	Зақымдану (Альтерация). Жасуша зақымдануының морфологиясы. Некроз. Некроз және апоптоздың салыстырмалы сипаттамасы	3	2	2	1	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.3	Паренхималық дистрофиялар. Паренхималық диспротеиноздар мен липидоздардың патоморфологиясы. Паренхималық көмірсу дистрофияларының патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.4	Строма –тамырлық дистрофиялар.Строма-тамырлық	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық

	диспротеиноздардың патоморфологиясы. Строма-тамырлық липидоздардың патоморфологиясы.						сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.5	Аралас дистрофиялар. Пигмент алмасуының бұзылысының патоморфологиясы. Минералдар алмасуының патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.6	Өлім, өлім белгілері. Өлгеннен кейінгі өзгерістердің морфологиялық сипаттамасы. Танатогенез туралы түсінік. Аутопсия этикасы.	2	2	1	3	4	«Өлім, өлім белгілері» тақырыбына Power Point презентациясын жасаңыз. Танатогенездің түрлерін көрсететін кесте құрастырыңыз.
1.7	Толыққандылықтың патоморфологиясы (артериалық, веналық).	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.8	Қаназдықтың және инфарктың патоморфологиясы (ишемия).	1	2	1	4	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық

							жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.9	Эмболияның патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттар дың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттард ы сипаттау (тақырыптық жинақ), жағдайлық есепті шешу
1.10	Тромбоздың патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттар дың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттард ы сипаттау (тақырыптық жинақ), жағдайлық есепті шешу
1.11	Қан кету және қан құйылудың патоморфологиясы. Шоктың патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттар дың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттард ы сипаттау (тақырыптық жинақ), жағдайлық есепті шешу
1.12	Жедел және созылмалы қан айналымы жеткіліксіздігінің морфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттар дың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттард ы сипаттау (тақырыптық жинақ), жағдайлық есепті шешу

1.13	ТШҚҰ – синдромының патоморфологиялық диагностикасы.	1	2	1	4	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.14	Тромбоэмболиялық синдромының патоморфологиялық диагностикасы.	1	2	1	4	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.15	Лимфа айналымының патоморфологиялық диагностикасы. Ісіну морфогенезі.	1	2	1	4	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.16	Қабыну. Қабынудың альтеративті, экссудативті және пролиферативті фазасының морфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.17	Экссудативті қабынудың әр түрінің патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру

							(тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.18	Пролиферативті (өнімді) қабыну. Полип және істік ұшты кандиломаның түзілуімен жүретін өнімді қабынудың патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.19	Аралық (интерстициальді) қабынудың патоморфологиясы.	1	2	1	4	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.20	Гранулематозды қабынудың патоморфологиясы. Гранулематоздық аурулардың (мерез, лепра, эхинококкоз, саркоидоз) патоморфологиялық диагностикасы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.21	Иммунопатологиялық үрдістер.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау

							(тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.22	Компенсациялық және бейімделу реакциялары. Беріштену. Склероз. Жараның жазылуы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.23	Ісік (жаңа түзіліс) туралы түсінік. Онкогенездің қазіргі теориялары. Ісік жасушасының қасиеттері. Ісіктің морфогенезі. Тіндердің қайта құрылуы, дисплазия туралы түсінік. Ісік алды өзгерістер.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.24	Ісіктердің гистогенетикалық жіктелуі. Ісіктердің АХЖ 10 қайта қаралымы бойынша заманауи жіктелуі. Эпителилік органспецификалық ісіктер. Эпителилік органбейспецификалық ісіктер.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
1.25	Мезенхималық ісіктер. Орталық жүйке жүйесінің ісіктері. Меланин түзуші тіннің ісіктерінің патоморфологиялық диагностикасы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу

2.	Тыныс алу, жүрек-тамыр, асқорыту, зәр шығару, жүйке, тірек-қимыл аппараты, қан жасау және эндокриндік жүйелер ауруларының патологанатомиялық диагностикасы. Модулі	80	80	40	120	160	480сағат
2.1	Атеросклероз. Атеросклероздың клинико-морфологиялық түрлерінің патоморфологиялық сипаттамасы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.2	Артериалық гипертензия (біріншілік және екіншілік) гипертониялық криздің патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.3	Жүректің ишемиялық аурулары (ЖИА). Жедел және созылмалы ЖИА патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.4	Миокардиттердің патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау

							(тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.5	Кардиомиопатиялардың патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.6	Цереброваскулярлы аурулар. Ишемиялық типті жедел ми қан айналымының бұзылысының патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.7	Геморрагиялық типті жедел ми қан айналымының бұзылысының патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.8	Менингит, энцефалит патоморфологиясы. Құтыру.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу

2.9	Жедел және созылмалы бронхиттердің патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.10	Бөліктік пневмонияның және бронхопневмонияның, аралық пневмонияның патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.11	Өкпенің созылмалы обструктивті ауруларының және бронх демікпесінің патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.12	Өкпенің интерстициальды ауруларының патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.13	Өкпе тінінің бұзылуымен жүретін аурулардың патоморфологиясы (абсцесс,	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру

	гангрена). Плевриттер. Пневмоторакс.						(тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.14	Ревматизмнің, ревматоидты артриттің патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.15	Жүйелі қызыл жегінің, склеродермияның патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.16	Өңеш ауруларының патоморфологиясы. Гастриттердің патологиялық анатомиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.17	Асқазанның және он екі елі ішектің ойық жара ауруының патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау

							(тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.18	Ішек ауруларының патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.19	Бауыр ауруларының патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.20	Ұйқы безі және өт қабы ауруларының патоморфологиясы. Аппендицит. Перитонит.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.21	Гломерулопатиялардың патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу

2.22	Тубулопатиялардың патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.23	Тубулоинтерстициальды нефриттердің патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.24	Нефролитиаз, бүйрек поликистозының патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.25	Жедел және созылмалы бүйрек жеткіліксіздігінің патоморфологиясы. Нефросклероз, нефроцирроз.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.26	Гипофиз ауруларының патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру

							(тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.27	Бүйрек үсті безі ауруларының патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.28	Жемсау мен тиреоидиттердің патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.29	Қант диабетінің патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.30	Анемияның патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау

							(тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.31	Лейкоз және лимфоманың /лимфосаркоманың патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.32	Жатыр мойны ауруларының патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.33	Жатыр және оның қосалқыларының патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.34	Жүктіліктің патоморфологиялық диагностикасы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу

2.35	Жатыр түтіктері мен аналық бездердің ауруларының патоморфологиясы .	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.36	Еркек жыныс жүйесінің қабынулық және қабынулық емес ауруларының патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.37	Инфекциялық үрдістің жалпы сипаттамасы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.38	Сепсистің патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.39	Туберкулездің патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру

							(тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
2.40	АИТВ-инфекциясының патоморфологиясы.	2	2	1	3	4	Микропрепараттардың микроскопиялық сипаттамасын беру (тақырыптық жинақ), макропрепараттарды сипаттау (тақырыптық жиынтық), жағдайлық есепті шешу
3.	Гистологиялық әдістердің негіздері. Аурулардың халықаралық жіктелуі және денсаулыққа байланысты проблемалар 10 және 11-ші қайта қарау. Диагноздың құрылымы. Ятрогения. Кейбір ауыр клиникалық синдромдардың патоморфологиясы. Модулі	10	20	10	40	40	120 сағат
3.1	Гистопроессинг, оның кезеңдері. Тінді селективті бояу әдістері.	1	2	1	4	4	Ситуациялық есептерді шешу.
3.2	Операциялық және биопсия материалын кесу және жинау, әртүрлі патологиялық процестер кезінде материал жинау ережелері.	1	2	1	4	4	Оқытушының жетекшілігімен операциялық және биопсиялық материалды кесу.
3.3	Гистологиялық қорытынды, оның түрлері, гистологиялық қорытынды жасау ережесі.	1	2	1	4	4	Микропрепараттарды сипаттау (мұрағат материалы), гистологиялық қорытынды беру
3.4	Мәйіттерді анықтау ережесі, мәйіттерді патологанатомиялық зерттеуге бағыттау ережесі, мәйітті патологанатомиялық зерттеу хаттамасын толтыру.	1	2	1	4	4	Патологанатомиялық бөлімде тапсырма орындалады: мәйітті анықтау және мәйітке патологанатомиялық зерттеу жүргізу,

							мәйітті патологанатомиялық зерттеуге хаттама жасау.
3.5	АХЖ 10 және 11 қайта қаралуының құрылымы.	1	2	1	4	4	АХЖ 10 және 11 қайта қаралуының салыстырмалы сипаттамаларының кестесін жасаңыз.
3.6	Диагноз түсінігі және құрылымы. Оның ажырау категориялары. Клиникалық және морфологиялық талдаудың ұстанымдары.	1	2	1	4	4	Тапсырма патологанатомиялық бөлімде орындалады: мәйітті анықтау және мәйітке патологанатомиялық зерттеу жүргізу, мәйітті патологанатомиялық зерттеуге хаттама жасау, патологанатомиялық диагнозды жасау және санаттау
3.7	Ятрогендік патология (ятрогения) туралы түсінік. Ятрогенияның жіктелу ұстанымдары. Ятрогения категориялары.	1	2	1	4	4	Тапсырма патологанатомиялық бөлімде орындалады: мәйітті анықтау және мәйітке патологанатомиялық зерттеу жүргізу, мәйітті патологанатомиялық зерттеуге хаттама жасау, патологанатомиялық диагнозды жасау және санаттау
3.8	Сот-медициналық сараптаманың жалпы ұстанымдары.	1	2	1	4	4	Ситуациялық есептерді шешу .
3.9	Жедел респираторлық дистресс синдромының патоморфологиясы, краш-синдром, жүйелі қабынулық жауап реакциясы синдромы, көптеген мүшелер жеткіліксіздігі.	1	2	1	4	4	Ситуациялық есептерді шешу.
3.10	Өлімге әкелетін нәтижелерді зерттеу жөніндегі комиссия. Клиникалық-	1	2	1	4	4	Ситуациялық есептерді шешу.

патологанатомиялық конференциялар. Патологанатомиялық бөлімшесінің жұмысында қолданылатын нормативтік құжаттар. Патологанатомиялық бөлімінің жұмысын ұйымдастыру.						
Барлығы:	137	150	77	236	300	
Қорытынды:	900 сағат					

Оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау

Бақылау түрі	Бағалау әдісі
Ағымдық	Жағдайлық есептерді шешу, тестілеу
Аралық (қажеттілік болғанда)	
Қорытынды	1-кезең – микроскопиялық дағдыларды бағалау, гистологиялық қорытынды беру, аутопсия дағдыларын бағалау және патологанатомиялық диагнозды тұжырымдау. 2 кезең – аккредиттелген ұйыммен жүзеге асырылады.

Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың баллдық-рейтингтік әріптік жүйесі

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Ұпайлардың сандық эквиваленті	%-құрылым	Дәстүрлі бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,0	50-54	
F	0	25-49	Қанағаттанарлықсыз
FX	0	0-24	

Ұсынылған әдебиеттер:

Негізгі:

1. А. И. Струков, В. В. Серов; ред. В. С. Пауков. Патологическая анатомия [Текст]: учебник / А. И. Струков, В. В. Серов; ред. В. С. Пауков. - 6-е изд., доп. и перераб. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 880 с. : ил.

2. Струков, А. И. Патологическая анатомия: учебник / А. И. Струков, В. В. Серов ; под ред. В. С. Паукова. - 6-е изд., перераб. и доп. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2021. - 880 с. - ISBN 978-5-9704-6139-6. - Текст : электронный // ЭБС "Консультант студента"
3. В. А. Цинзерлинг. Патологическая анатомия: учебник для мед. вузов / В. А. Цинзерлинг. - СПб.: ЭЛБИ-СПб, 2015. - 480 с

Қосымша:

1. Дмитриев И.В. Доросевич А.Е., Абросимов С.Ю. Особенности патоморфологии шока. - Вестник Смоленской государственной медицинской академии. - 2021, Т. 20, № 2. – С.142-149. <https://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-patomorfologii-shoka>
2. О.В. Должанский, Л.Е. Гуревич, Е.М. Пальцева. Патоморфологическая диагностика опухолеподобных образований поджелудочной железы. Руководство для врачей. - М.: Практическая медицина, 2022. — 284 с: ил.
3. Зайратьянц О.В. Патологическая анатомия COVID-19. Атлас.// Зайратьянц О.В., Самсонова М.В., Михалева Л.М., Черняев А.Л., Мишнев О.Д., Крупнов Н.М., Калинин Д.В. Под общей ред. О.В.Зайратьянца. - Москва, ДЗМ, 2020. – 116 с., ил.
4. А.В. Кононов, С.И. Мозговой, А.Г. Шиманская. Прижизненная патолого-анатомическая диагностика болезней органов пищеварительной системы (класс XI МКБ 10) М.: Практическая медицина, 2019. — 192 с.
5. Ю.А. Криволапов. Макроскопическое исследование биопсийного и операционного материала. Руководство для врачей-патологоанатомов / под ред. Ю.А. Криволапова. - М.: Практическая медицина, 2020. — 352 с.: ил.
6. Кумар В., Аббас А.К., Астер Д.С. Патологическая анатомия по Роббинсу: учебник. Пер. с англ. Е.А. Коган, А.Д, Сапаргалиевой. ISBN: 5970464678 ISBN-13(EAN): 9785970464670, «Гэотар-Медиа». – Москва, 2022 – с.1136
7. Н.Н. Мамаев. Гематология: руководство для врачей / под ред. Н.Н. Мамаева. – ГЗЗ 3-е изд., доп. и испр. – СПб.: СпецЛит, 2019. – 639 с.: ил.
8. К. Б. Манекенова. Сравнительная характеристика морфологических проявлений патологических процессов и заболеваний [Текст]: учебное пособие / ред. К. Б. Манекенова. - Караганда: АҚНУР, 2014. - 152 с.
9. Т.А. Мердок, Э.Ф.Т. Верас, Р.Дж. Курман, М.Т. Мазур; пер. с англ. И.Н. Ожигановой под ред. Р.В. Деева. – М.: Практическая медицина, 2023. – 472 с.: 271 ил.
10. Монтгомери Э.А., Вольтаджо Л. Интерпретация биопсий пищеварительного тракта/Э.А. Монгомери, Л. Вольтаджо; авторизованный пер. с англ. Под ред. П.Г. Малькова. – М.: Практическая медицина, 2019. – Т.1 Неопухолевые болезни. – 352 с. Ил.

11. М. Онил, И. Дамьянов, Р. Тэйлор; пер. с англ. Под ред. Ю.А. Криволапова. Патология печени. - М.: Практическая медицина, 2021. — 192 с.: ил.
12. Нурматов Х.В. Патологическая анатомия острого коронарного синдрома. "Экономика и социум" №11(102)-1 2022. С. 802-805
<https://www.iupr.ru/>
13. Пальцев М. А., Кактурский Л. В., Зайратьянц О.В. Патологическая анатомия [Текст]: национальное руководство / ред.: М. А. Пальцев, Л. В. Кактурский, О. В. Зайратьянц. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 1264 с. + 1 эл. опт. диск (CD-ROM).
14. В.С. Пауков, Н.Б. Парамонова, С.Е. Соловьева. Одиаториум по патологической анатомии: Методическое руководство для ординаторов. – Москва: ООО «Издательство «Медицинское информационное агентство», 2023. – 216 с.
15. О.В. Фесенко, С.Н. Швайко. Пневмонии, вызванные *Klebsiella pneumoniae* (фридлендеровские пневмонии). - Практическая пульмонология. - 2019 - № 1, С.22-31, <https://cyberleninka.ru/article/n/pnevmonii-vyzvannye-klebsiella-pneumoniae-fridlenderovskie-pnevmonii/viewer>
16. А.Л. Черняев, М.В. Самсонова. //COVID-19 Патологическая анатомия (Обзор) http://patolog.ru/sites/default/files/covid_dlya_sayta.pdf

Интернет ресурстары:

1. <http://www.rcrz.kz/index.php/ru/2017-03-12-10-51-13/> Клиникалық хаттамалар.
2. https://medelement.com/page/klinicheskie_protokolyi / Клиникалық хаттамалар диагностика және емдеу хаттамалары ҚР ДМ, БР, РФ, ӨР.
3. <http://www.thelancet.com> / The Lancet.
4. <http://www.cochrane.org> / Cochrane.
5. <http://www.cochrane.ru> / Cochrane.
6. <http://www.pubmed.com> / PubMed.
7. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov> / PubMed.
9. Қазақстан Республикасында патологанатомиялық диагностиканы қамтамасыз етуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 14 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-259/2020 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылы 15 желтоқсанда № 21790 болып тіркелді. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000021790>
10. Қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтау жүйесі туралы. Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI ЗҚР Кодексі. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/K2000000360>
11. Дәрігердің кеңесшісі. Электрондық медициналық кітапхана. <https://www.rosmedlib.ru/>

12. Электронды кітапхана «Эпиграф»
<https://elib.kz/ru/accounts/login/?next=https%3A//elib.kz/ru/search/>
13. Сандық кітапхана «Акнурпресс» <https://aknurpress.kz/login>
14. Республикалық жоғары оқу орындарының арасындағы электронды кітапханасы <http://rmebrk.kz/>
15. <https://qmu.edu.kz/ru/contents/view/511>

Білім беру ресурстарына қойылатын талаптар:

- Білім беру бағдарламасы (ҚӨБ)
- Кадрларға қойылатын біліктілік талаптары (Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы).
- Клиникалық базаның болуы (Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-304/2020 бұйрығы)
- мамандандырылған халықаралық ақпараттық желілерге, электронды деректер қорларына, кітапхана қорларына, компьютерлік технологияларға, оқу, әдістемелік және ғылыми әдебиеттерге қол жеткізу.
- оқытудың инновациялық және интерактивті әдістерінің болуы
- негізгі, ағымдағы және қорытынды бақылауды бағалауға арналған бақылау-өлшеу құралдарының болуы (тест тапсырмалары, клиникалық жағдайлар (патологиялық сараптаманың мұрағаттық хаттамалары), ситуациялық тапсырмалар).

Материальды-техникалық қамтамасыз ету және құрал-жабдықтар:

- сабақ өткізуге арналған кабинеттердің болуы
- дербес компьютерлердің/ноутбуктердің болуы
- микроскоптардың болуы
- макро- және микропрепараттардың тақырыптық жинақтарының болуы

Қолданылатын қысқартулар мен терминдер:

ТІШҚҰС – тамыр ішілік шашыранды қан ұю синдромы

ЖИА – жүректің ишемиялық ауруы

АХЖ - Аурулардың халықаралық жіктелуі және соған байланысты денсаулық мәселелері.

КеАҚ – комерциялық емес акционерлік қоғам